

En relació a la proposta de projecte normatiu del nou Reglament de Participació Ciutadana, comunicada el passat dia 28 de febrer del 2017, i a petició conjunta del Comissionat de Participació i Democràcia activa i de la Gerència de de l'Àrea de Drets de Ciutadania, Participació i Transparència; des de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de l'Ajuntament de Barcelona, s'emet el següent

INFORME

Primer.- L'objecte d'aquest informe és analitzar els impactes de la normativa en matèria de *dret i discapacitat* (dret a la participació i l'accessibilitat de les persones amb discapacitat) en el projecte normatiu objecte d'anàlisi; i elaborar recomanacions de nou redactat.

Segon.- El dia 13 de desembre de 2006 es va aprovar a Nacions Unides la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, fruit d'un llarg procés de diàleg i consens entre els governs i la societat civil.

A través de la Convenció les persones amb discapacitat entren dins el sistema de protecció de drets humans de Nacions Unides i la discapacitat passa a ser una qüestió de drets humans.

L'Estat espanyol va signar i ratificar la Convenció i el seu Protocol facultatiu, i des del 3 de maig de 2008, tant la Convenció com el Protocol que la desenvolupa formen part de l'ordenament jurídic espanyol i són d'aplicació directa.

L'article 4 de la Convenció recull l'obligació dels Estats, i per extensió de les diferents Administracions Públiques de l'Estat, *d'assumir com obligació en l'elaboració i aplicació de legislació i polítiques, així com en processos d'adopció de decisions sobre qüestions relacionades amb les persones amb discapacitat, fer consultes i col·laborar activament amb les persones amb discapacitat, inclosos els nens i les nenes amb discapacitat, a través de les organitzacions que les representen.*

Tercer.- En el mateix sentit, l'article 2 del Reial Decret Legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, al regular el diàleg civil l'estableix com "*el principi en virtut del qual les organitzacions representatives de persones amb discapacitat i de les seves famílies participen, en els termes que estableixen les lleis i altres disposicions normatives, en l'elaboració, execució, seguiment i avaluació de les polítiques oficials que es desenvolupen en l'esfera de les persones amb discapacitat, les quals han de garantir, en tot cas, el dret dels nens i les nenes amb discapacitat a manifestar la seva opinió sobre totes les qüestions que els afectin i a rebre l'assistència necessària d'acord amb la seva discapacitat i edat per poder exercir aquest dret*".

Quart.- L'article 54 de l'esmentat Text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, regula el Dret de participació en la vida pública en els següents termes;

1. Les persones amb discapacitat podran participar plena i efectivament en la presa de decisions públiques que els afecten, en igualtat de condicions amb els altres ciutadans. Per a això, les administracions públiques han de posar a la seva disposició els mitjans i recursos que necessitin.

2. Les persones amb discapacitat, inclosos els nens i les nenes, i les seves famílies, a través de les seves organitzacions representatives, participaran en la preparació, elaboració i adopció de les decisions i, si escau, de les normes i estratègies que els concerneixen, sent obligació de les administracions públiques en l'esfera de les seves respectives competències promoure les condicions per assegurar que aquesta participació sigui real i efectiva. De la mateixa manera, es promourà la seva presència permanent en els òrgans de les administracions públiques, de caràcter participatiu i consultiu, les funcions estiguin directament relacionades amb matèries que tinguin incidència en esferes d'interès preferent per a persones amb discapacitat i les seves famílies.

3. Les administracions públiques han de promoure i facilitar el desenvolupament de les associacions i altres entitats en què s'agrupen les persones amb discapacitat i les seves famílies. Així mateix, oferiran suport financer i tècnic per al desenvolupament de les seves activitats i podran establir convenis per al desenvolupament de programes d'interès social.

Cinquè.- Les Administracions Públiques han de posar a l'abast de les persones amb discapacitat els mitjans de suport, i han de dur a terme els ajustos raonables necessaris, per garantir l'accessibilitat i fer efectiu el dret a la participació en condicions d'igualtat, en els termes que es recullen al Reial Decret Legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, i la Llei 13/2014, del 30 d'octubre, d'accessibilitat.

Per tot l'exposat, amb la finalitat de fer efectiu el dret a la participació de les persones amb discapacitat i per tal de garantir l'accessibilitat de la participació per a les persones amb discapacitat, es formulen les següents

RECOMANACIONS

Primera.- Incorporar al projecte normatiu del nou Reglament de Participació Ciutadana les següents propostes de redactat;

1. Al preàmbul, a l'apartat II afegir un nou principi: "*f. Accessibilitat universal. L'Ajuntament de Barcelona posarà a l'abast de les persones amb discapacitat els mitjans de suport, i durà a terme els ajustos raonables necessaris, per garantir l'accessibilitat i fer efectiu el dret a la participació en condicions d'igualtat, en els termes que es recullen al Reial Decret Legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei*

general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, i la Llei 13/2014, del 30 d'octubre, d'accessibilitat".

2. A l'article 3.2 quan regula el dret a la participació, afegir en la part final *"tot garantint l'accessibilitat per a les persones amb discapacitat"*
3. A l'article 11.3 quan parla de les persones cridades a participar en els processos participatius i en especial dels mitjans, afegir *"mitjans de suport i els ajustos raonables"* i quan parla de persones amb especial dificultats per les seves condicions individuals o socials com edat o origen, afegir *"o discapacitat"* i afegir a la part final *"i garantirà l'accessibilitat per a les persones amb discapacitat"*.
4. A l'article 19.2 b) dins de les funcions de la Comissió Local dels processos participatius i en especial quan parla dels Informes i recomanacions i suggeriments que emetrà sobre les eines i mitjans, afegir en la part final *"per garantir l'accessibilitat"*.
5. A l'article 26 quan regula la composició dels membres dels òrgans de participació, afegir un apartat *"3. Les persones amb discapacitat, inclosos els nens i les nenes, i les seves famílies, de manera directa o a través de les seves organitzacions representatives, participaran en la preparació, elaboració i adopció de les decisions, normes i estratègies que els concerneixen, sent obligació de l'Ajuntament de Barcelona promoure les condicions per assegurar que aquesta participació sigui real i efectiva. També es promourà la seva presència permanent en els òrgans de participació i consultius, les funcions dels quals estiguin directament relacionades amb matèries que tinguin incidència en esferes d'interès preferent per a persones amb discapacitat i les seves famílies"*.
6. A l'article 50 quan recull els principis de les consultes ciutadanes, es proposa afegir el principi d *"accessibilitat universal"*.
7. A l'article 56 quan regula les regles específiques de la consulta, es proposa afegir a la lletra h) in fine *"així com les mesures d'accessibilitat"*.
8. A l'article 64 al regular la utilització dels mitjans electrònics, es proposa afegir un punt f) relatiu a *"l'accessibilitat"*.
9. A l'article 97 relatiu al programari lliure i de continguts oberts, es proposa afegir *"i accessible"* en el títol, i afegir el següent punt in fine: *"L'Ajuntament de Barcelona ha de*

garantir l'accessibilitat de la plataforma, fent possible el seu ús per part de les persones amb discapacitat".

Segona.- Donat que l'Ajuntament de Barcelona haurà de posar a l'abast de les persones amb discapacitat els mitjans de suport, i els ajustos raonables necessaris, per garantir l'accessibilitat i fer efectiu el dret a la participació en els termes que hem analitzat; es proposa que sigui incorporat com annex al projecte normatiu de Reglament de Participació Ciutadana, el document "*Per una participació inclusiva i diversa a l'Ajuntament de Barcelona*" amb els aspectes a tenir en compte sorgit d'un grup de treball impulsat per l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat i la Direcció de Democràcia Activa i Descentralització, en col·laboració amb les següents entitats i experts; ECOM, ACAPPS, ONCE, DINCAT, SARAU, Vocalia discapacitats Sant Martí, Pilar Orero experta en accessibilitat en la comunicació i Mercè Martínez, responsable d'accessibilitat web, així com personal tècnic municipal de l'IMPD i Tècnics de Participació. S'adjunta document a l'informe.

Barcelona, 7 de març del 2017

Cap del Departament
d'Estratègia i Coordinació

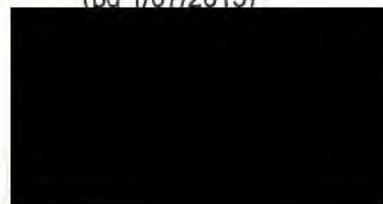

Vist i conforme
El Gerent

Ramon Lamiel Villaró

Vist i conforme a dret
El secretari delegat
(pd 1/07/2015)

PER UNA PARTICIPACIÓ INCLUSIVA I DIVERSA A L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

0. Introducció

La participació de les persones amb discapacitat en l'esfera pública i en els òrgans i processos de participació de l'Administració, és un DRET que l'Administració ha de garantir. Des de la Convenció Internacional de les Nacions Unides sobre els drets de les persones amb discapacitat, fins a la legislació d'àmbit estatal i autonòmic, es recull que les administracions han de garantir l'accessibilitat als espais i als mecanismes de participació política i, per tant, posar a disposició els mitjans i recursos que es requereixin per a una accessibilitat universal.

L'Ajuntament de Barcelona, mitjançant l'Institut de Persones amb Discapacitat, ha impulsat en els darrers anys l'accessibilitat als actes i accions municipals, i ara vol fer un pas més endavant amb la promoció de les garanties d'accessibilitat en l'àmbit de participació municipal, juntament amb la Direcció de Democràcia Activa i Descentralització, tot desenvolupant les eines i els procediments que garanteixin aquesta accessibilitat.

A més, cal tenir en compte que també és obligació de les administracions públiques promoure **la participació de les persones amb discapacitat tot posant les condicions necessàries per assegurar que aquesta participació sigui universal, real i efectiva.**

En aquest sentit, el R.D. 1/2013 text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i la seva inclusió social, assenyala les següents obligacions de les administracions públiques:

- Les administracions públiques posaran a disposició de les persones amb discapacitat i les seves famílies els mitjans i recursos que precisin per tal de participar plena i efectivament en la vida política i en els processos electorals en igualtat de condicions que la resta de ciutadans.
- Les persones amb discapacitat i les seves famílies, a través de les seves organitzacions representatives, participaran en la preparació, elaboració i adopció de les decisions de les normes i estratègies que els concerneixin, sent obligació de les administracions públiques, en l'esfera de els seves respectives competències, promoure les condicions perquè aquesta participació sigui real i efectiva.
- D'igual manera es promourà la seva presència permanent en els òrgans de les administracions públiques, de caràcter participatiu i consultiu, les funcions dels quals estiguin directament relacionades

amb matèries que tinguin incidència en esferes d'interès preferent per a les persones amb discapacitat i les seves famílies.

Al maig de 2016, l'Ajuntament de Barcelona ha iniciat un procés de revisió de la seva normativa general de participació que parteix de diferents demandes ciutadanes i de la realització d'un procés no aprovat que es va iniciar durant el 2013-2014. La finalitat és definir una nova normativa de participació que permeti una major i millor democràcia i que respongui a les necessitats i demandes de la ciutadania del segle XXI.

En el marc d'aquest procés, s'ha creat un grup de treball amb experts i membres d'associacions de persones amb discapacitat de la ciutat de Barcelona per tal de redactar un document que reculli els criteris i requisits per garantir una participació de qualitat a les persones amb discapacitat, completant aquest document amb els protocols, mecanismes i instruments necessaris per a garantir l'accessibilitat i promoure una participació real i efectiva a l'Ajuntament de Barcelona.

A l'hora de pensar en quins espais i mecanismes de participació s'ha d'assegurar l'accessibilitat, hem de tenir en compte tres tipus de participació:

- Els òrgans estables de participació: els consells, les xarxes, els audiències..
- Els processos participatius: urbanístics, d'equipaments, de plans i programes.
- La democràcia directa: les consultes, votacions, referèndums...

De forma transversal, s'ha de tenir en compte el paper de les noves tecnologies en els instruments i mecanismes d'informació i participació, la necessitat de promoure la iniciativa ciutadana també entre el col·lectiu de les persones amb discapacitat, el paper facilitador de les entitats i la necessitat de concebre la participació en tota la seva diversitat i pluralitat social.

1. Aspectes a tenir en compte al promoure una participació inclusiva i diversa

Les persones amb discapacitat i/o diversitat funcional representen un col·lectiu important i molt divers de ciutadans i ciutadanes. Les discapacitats poden ser permanents o transitòries i presenten molts graus diferents de pèrdua d'autonomia. Les causes d'aquesta pèrdua d'autonomia també són nombroses i diverses i poden aparèixer ja als primers anys de vida o manifestar-se al llarg del cicle vital tant per a causes sobtades, com a resultat de malalties o processos degeneratius, etc.

En general, ens referim a:

- Les persones amb discapacitat física (motriu i/o orgànica) que pot suposar mobilitat reduïda;
- Les persones amb discapacitat auditiva lleugera, moderada o profunda
- Les persones amb discapacitat visual lleugera, moderada o profunda.
- Les persones amb discapacitat intel·lectual, en diferents graus i modalitats
- Les persones amb trastorn mental també en diferents graus i modalitats

A l'hora de la dinamització de sessions i en el moment d'escollir metodologies o dinàmiques de treball s'haurà d'incorporar, i tenir present, l'accessibilitat per a totes les persones participants. Així mateix, independentment del grau de participació diversa que es doni, s'ha de garantir la incorporació del dret d'accessibilitat en les propostes que es facin

A continuació es detallen un seguit d'indicacions i recomanacions que caldrà tenir en compte alhora d'impulsar una participació de la ciutadania que sigui inclusiva i diversa.

Informació inicial, convocatòria i retorn:

Les convocatòries a formar part d'accions participatives hauran de contemplar la més àmplia variabilitat tan en els tipus de comunicació com en els canals escollits per arribar a la ciutadania, de manera que s'asseguri que el missatge arriba de manera universal i no exclou cap col·lectiu.

Això implica l'ús tan de comunicació oral com escrita:

- Comunicació oral: Cal assegurar que les convocatòries per escrit seran reproduïdes oralment. En aquest cas, algunes coses a tenir en compte seran: utilitzar un ritme moderat i evitar l'abús de gestos, utilitzar un vocabulari comprensible i senzill, evitar tecnicismes i, si s'utilitzen, explicar-los. Així mateix s'incorporaran missatges en llengua de signes.

- Comunicació escrita: En aquest cas, es tindran en compte les recomanacions per a presentar textos i impresos accessibles a persones amb discapacitat visual. Els documents hauran de tenir versions d'àudio i Braille i en format electrònic, així com versions en *lectura fàcil*. La diversitat de llengües és també un element a tenir en compte, com ara la Llengua de Signes. En les accions participatives que requereixin un treball previ de reflexió o aportació, s'avançarà la documentació escrita en format electrònic (convocatòria, documents que es lliurin durant la reunió, presentacions que es faran...) abans de la acció participativa. El format dels document electrònics haurà de ser plenament accessible per tal de ser llegit amb les adaptacions tecnològiques emprades per les persones amb discapacitat visual (revisors de pantalla, ampliadors de pantalla tant de PC com de tablettes o mòbils).

Pel que fa als canals de comunicació, s'haurà de garantir la més àmplia diversitat.

- Correu ordinari
- Ràdio
- Televisió
- Correu electrònic
- Internet

En el cas de canals digitals, hom garantirà que aquest no sigui mai un sistema únic, atès que hi ha persones sense ordinadors o connexió a Internet. El disseny de les webs haurà de contemplar les recomanacions de accessibilitat W3C (<http://accessibilidadweb.dlsi.ua.es>).

S'haurà de garantir també que a les convocatòries indiquin informació relativa a:

- Quins són els diferents formats de transport accessible i assequible disponible
- La possibilitat d'accedir a sistemes de suport a la comunicació durant el desenvolupament de l'acció participativa.

- Un punt de contacte per indicar les necessitats comunicatives del assistent, com per exemple llengua de signes, audiodescripció, o subtitulat. Si aquest és un número de telèfon, cal donar alternatives com ara l'SMS, correu electrònic, fax o adreça postal. A més, el punt de contacte haurà de comptar amb personal capaç de respondre a les preguntes sobre accessibilitat

Accés presencial als espais de participació

S'haurà de garantir que les accions participatives es portin a terme sempre en espais de fàcil accés i als qual s'hi pugui arribar amb transports públics adaptats.

Els espais hauran de comptar, com a mínim, amb:

- Reserva de places de aparcament per a les persones amb mobilitat reduïda
- Rutes d'accés inclusives
- Acompanyament de les persones des del transport fins l'espai i vice-versa, així com a l'interior del mateix.
- Senyalística accessible
- Quan l'activitat participativa es dugui a terme en un recinte tancat caldrà:
  - Entrades amples per a totes les persones
  - Lavabos adaptats a la mateixa planta
- Quan l'activitat participativa es dugui a terme en un espai obert caldrà:
  - Garantir la presència de lavabos accessibles a peu pla

Mobilitat en els espais de participació

Caldrà garantir que els espais on es realitzin les accions participatives estiguin pensats per afavorir la mobilitat de les persones. Això vol dir que compliran, almenys, aquestes condicions:

- Previsió d'un espai per al posicionament de les persones usuàries de cadires de rodes, garantint que s'hi puguin acomodar el més lliurement possible.
- Adequació a la possibilitat que les persones assistents vagin acompanyades de persones o animals de suport (p.e. gossos d'assistència)
- Corredors amples i mobilitat assegurada dins del edifici

Característiques ambientals

- Bona il·luminació, sobretot en els seients de persones amb problemes de visió i en el cas d'intèrpret de Llengua de Signes
- Seients amb bon accés visual a les pantalles
- Accessibilitat a taulells d'inscripció o informatius
- Accessibilitat de tarimes i escenaris
- Disponibilitat de seients d'accés fàcil i sortida ràpida per a persones que poden necessitar abandonar l'acció sobtadament

Recepció i acollida en espais de participació

Un aspecte rellevant a tenir en compte serà la manera de rebre i acompanyar les persones amb discapacitat durant l'acció participativa.

Això comporta l'adopció d'una sèrie de mesures, que facilitin la mobilitat de les persones amb discapacitat, a dins del recinte i que garanteixin la inclusió a través d'un servei centrat en la persona.

Algunes mesures que assegurin això:

- Formació del personal d'atenció al públic sobre l'atenció a la diversitat.
- Coneixement de l'espai i de la seva accessibilitat
- Contemplar la possibilitat d'atendre persones amb necessitats específiques que requereixin de sistemes de participació alternatius als planificats en el decurs d'una acció participativa.

Com ara:

1. Dificultat de compartir un espai amb altres persones (previsió d'uns seients propers a la sortida en les sales d'actes multitudinàries, evitar les cues, etc.)
2. Necessitat de ritmes expositius o organitzatius més pausats

La comunicació durant una acció participativa

El correcte desenvolupament d'una activitat participativa requereix que totes les persones que hi assisteixin tinguin un accés fàcil als continguts que s'hi treballen.

Alguns recursos que assegurin això són:

- Sistemes de suport a la comunicació oral:
  - Intèrprets de la llengua de signes
  - Subtitulació en directe
  - Audiodescripció
  - Amplificació de so,
  - Bucles magnètics
  - Emissores de FM
  - Projecció dels ponències orals en pantalla per a facilitar la lectura de llavis a les persones sordes «orals»

Aquests són recursos complementaris que, de fet, convé fer servir simultàniament. Per exemple, el millor ús de pantalles comporta una divisió en quatre parts: una amb la persona que fa la ponència, una altra amb l' intèrpret de signes, una tercera amb els subtítols i, finalment, una quarta per a eines com ara el Power Point.

- Sistemes de suport a la comunicació escrita:
  - Lectura fàcil
  - Braille
  - Traducció a llengua de signes
  - Audiosubtitulació
  - Accés remot a la documentació a través de web, codis QR o beacons
- Sistemes alternatius a la comunicació visual:
  - Audiodescripció

- Visita tàctil
- Maquetes tàctils
- Visites guiades

Això pot implicar, en alguns casos, de disposar d'aparells o tecnologies de suport: pantalles per projectar documents, USBs per transferir informació als dispositius electrònics del usuari, aplicacions de mòbil, etc. En qualsevol cas, és important fer accessible tota la informació oferta en pantalla, com ara les presentacions o vídeos.

Caldrà estar especialment atent a les necessitats que pugui tenir una persona que ha de fer de ponent per posar al seu abast les eines i recursos tècnics necessaris.

Mesures alternatives

Es pot donar el cas que hi hagi persones amb necessitats específiques que requereixin de sistemes de participació alternatius als planificats en el decurs d'una acció participativa. En aquest cas, cal donar una resposta inclusiva que no deixi fora a persones que desitgen participar però no troben que els procediments previstos estiguin adaptats a les seves circumstàncies. Ens podem trobar amb casos com ara la dificultat de compartir un espai amb d'altres persones o la necessitat de ritmes expositius o organitzatius més pausats. La flexibilitat serà, en casos com aquests, una mesura per garantir la inclusió.

La participació no presencial en accions presencials

És important promoure la comunicació remota amb el procés participatiu per a aquelles persones que no poden o no volen desplaçar-se. En aquest cas, es important:

- Oferir informació sobre la participació remota per paper, emissions radiofòniques, i dispositius electrònics.
- Habilitar la difusió per *streaming* des de l'espai de la trobada
- Ús de llengua de signes en l'emissió per *streaming*
- Subtitulació -que inclogui transcripció textual de l'activitat en temps real- de l'emissió

- Audiodescripció
- Fer servir una plataforma d'accés en remot i assegurar que la informació que és mostri sigui accessible.

Bidireccionalitat de la comunicació

Una qüestió que amoïna especialment a aquest grup de treball són les dificultats que encara tenen les persones amb discapacitat per comunicar-se amb l'Administració.

Cal millorar aquesta situació i establir canals de comunicació suficients, eficients i fàcils d'utilitzar, de manera que s'asseguri que existeix un sistema de recollida de comunicacions que sigui accessible.

El cas de la participació digital

Cada cop és més usual trobar-nos amb processos o accions participatives que utilitzen els canals digitals per tal de dur-se a terme. En aquests casos, és necessari assegurar que es compleixen algunes prevencions:

Plataformes i disseny web accessible segons les recomanacions de accessibilitat W3C (<http://accesibilidadweb.dlsi.ua.es>).

- Espais amb les eines anteriors per a persones sense ordinadors o connexió a internet
- Disposar de versions en lectura fàcil

3. GLOSSARI

- *Audiodescripció:*
L'audiodescripció és un comentari addicional que descriu l'acció que succeeix en pantalla o en un escenari, el llenguatge corporal i les expressions facials. L'audiodescripció està disponible a la televisió, vídeos i DVD, cinemes, museus i galeries, teatres o instal·lacions esportives.
- *Audiosubtitulació:*
L'audiosubtitulació consisteix a reproduir oralment els subtítols o text en pantalla. Aquest servei és útil per a persones cegues i persones amb baixa visió, i també amb persones amb dificultats de lectura, ja siguin transitòries o permanents. Quan aquest servei s'adreça a persones cegues i amb baixa visió, l'audiosubtitulació se sol combinar amb l'audiodescripció.
- *Beacons:*
Els *beacons* són dispositius de baix consum que emeten una senyal a un dispositiu mòbil sense necessitat de que els aparells estiguin sincronitzats. Permeten localitzar per als usuaris punts estratègics o d'interès en un edifici.
- *Braille:*
El Braille és un sistema de lectura tàctil desenvolupat per a persones cegues i amb discapacitat visual.
- *Bucle magnètic:*
El bucle magnètic consisteix en un parell que amplifica el so, adreçat a persones sordes i amb discapacitat auditiva que porten audiòfons o implants coclears.
- *Codis QR:*
El codi QR és un sistema per emmagatzemar informació en una matriu quadrada que llegida per la càmera d'un telèfon intel·ligent o tauleta tàctil permet accedir a una pàgina web o a un contingut específic. Aquest sistema pot facilitar un accés a la informació fàcil i ràpid.
- *Interpretació en llengua de signes:*
La llengua de signes catalana (LSC) és la llengua pròpia de la comunitat de signants de Catalunya. L'intendent de llengua de signes, la persona encarregada de permetre la comunicació entre persones oïdores i persones sordes o amb discapacitat auditiva, pot interpretar

en ambdues direccions: des de la llengua oral cap a la llengua de signes o des de la llengua de signes cap a la llengua oral.

- *Lectura fàcil:*

La lectura fàcil consisteix en un conjunt de tècniques especialment desenvolupades segons unes guies que faciliten la lectura. Aquest servei beneficia les persones amb dificultats lectores, ja siguin transitòries (immigrants, persones que s'han incorporat a l'escola tardanament, persones amb escolarització deficient, etc.) o permanents (trastorns d'aprenentatge, etc.). Tots els usuaris també se'n poden beneficiar.

- *Maquetes tàctils:*

Les maquetes tàctils són maquetes especialment dissenyades per interpretar de manera tàctil un espai o conjunt arquitectònic. Així, amb l'ús només del sentit del tacte una persona amb discapacitat visual pot arribar a discernir les diferents tipologies de materials, entendre la designació concreta de cada espai i percebre totes aquelles particularitats que el dissenyador de la maqueta espera comunicar.

- *Sobretitulació/Subtitulació:*

La subtitulació en directe consisteix a incloure un text a la part inferior (subtítols) o superior (sobretítols) de l'escenari que reproduceix, generalment de manera resumida, el que s'està parlant. Pot oferir-se en la mateixa llengua oral (intralingüístic) o en una altra llengua (interlingüística). Aquest servei beneficia les persones que no comprenen la llengua original, persones sordes i persones amb discapacitat auditiva. En determinats casos, com ara l'òpera, també pot ajudar a entendre el text a persones sense discapacitat auditiva. Quan s'adreça específicament a persones sordes o amb discapacitat auditiva, s'hi solen afegir elements com la identificació del personatge, una descripció dels sorolls ambientals, etc.

- *Traducció a altres llengües:*

El coneixement o desconeixement de les llengües també pot ser una barrera, de manera que oferir materials traduïts a altres llengües es pot considerar un servei d'accessibilitat lingüística adreçat a totes les persones.

- *Visita tàctil/"Touch tours":*

Es tracta d'una visita organitzada accessible amb audiodescripció en la que es poden tocar els diferents elements de l'espai visitat. Beneficia especialment els usuaris cecs i amb discapacitat visual, si bé totes les persones se'n poden beneficiar.

- *Visites guiades:*

Visites a conjunts arquitectònics o espais rellevants per a persones cegues o amb discapacitat visual, amb l'acompanyament de persones degudament formades en tècniques d'acompanyament i descripció.